

Muziek en poëzie als spiegel van de ziel. Een millennium Perzische poëzie door vrouwelijke dichters

Pennings Foundation, Eindhoven

Zaterdag 3 juni 2023, 13:00 – 16:00

➤ **RSVP:** <https://www.penningsfoundation.com/events/muziek-en-poezie>

Toegang gratis

In het kader van de tentoonstelling
'Het beeld hervonden' van Rudi Struik
13 mei – eind augustus 2023

Wine Drinking in a Spring Garden (ca. 1430). Uit: [Wine Drinking in a Spring Garden](https://www.metmuseum.org/art/collection/object/1987.10.1) | The Metropolitan Museum of Art ([metmuseum.org](https://www.metmuseum.org))

PROGRAMMA

13.00: inleiding Kitty Zijlmans en Rudi Struik

13.15: **MUZIEK en ZANG**

- **Marianne Selleger, alt/mezzosopraan**
- **Eduard van Regteren Altena, cello**

1. **Rokus de Groot, *Sundarikatha*-songs**, tekst: Paul van der Velde (Sanskriet).
 - a. nagara-nāgareyodhya-dvārikā ('Een vrouw als een stad')
 - b. aṅganāni śūnyāni ('De pleinen zijn leeg')

Sundari was de mooiste vrouw van haar tijd. Nanda, een halfbroer van de boeddha, was haar minnaar. Hij verliet haar voor het pad van verlichting. Van der Velde heeft haar een stem gegeven in haar verlatenheid. In het eerste van de liederen wordt Sundari met een schitterende stad vergeleken.

In het tweede klaagt zij dat de straten en pleinen van die stad leeg zijn. Ze begrijpt niet waarom dat nodig is als het om verlichting gaat.

2. **Johann Sebastian Bach, Sarabande** uit cello-solo suite nr 5 in c.

De barok is de tijd van de dans. Dat geeft de muziek iets lichts, ook als er dramatische onderwerpen in worden aangesneden. Zo komen er in Bachs Mattheuspassie tal van dansen voor: het verhaal van het lijden wordt gedanst, en wordt daardoor dragelijk.

Vaak zijn Bachs sarabandes rijk aan harmoniek en versieringen, maar deze is uitzonderlijk in haar kaalheid. Zij past goed als instrumentale respons op het slotlied van *Sundarikatha*.

3. **Rokus de Groot**, uit *Mirror of Dew*; tekst: Alam-Tâj Zhâle Qâ'em-Maqâmi, vertaling uit het Perzisch in het Engels: Asghar Seyed-Gohrab.
 - a. 'Witness my heart',
 - b. 'Complaint against the comb'

Het eerste lied is een klacht van een Iraanse vrouw uit het diepste van ellende, opgesloten in haar verblijf, gericht aan de maan. Zelfs deze houdt zich schuil voor haar.

Het tweede lied is een speels verwijt van de vrouw aan haar zoekgeraakte kam, die ze van ontrouw beschuldigt.

4. **Johann Sebastian Bach**, Sarabande uit cello-solo suite nr. 1 in G.

Bachs muziek kan gehoord worden als een expressie van diepe kennis van het leven. Zo kan deze sarabande beluisterd worden als een uiting van compassie en het bieden van troost: "Ik weet wat je meemaakt".

Rokus de Groot is componist en emeritus hoogleraar Musicologie, Universiteit van Amsterdam

PAUZE

LEZINGEN

- **Zhinia Noorian, 'Parvîn I'tiṣāmī, the Poet of the Voiceless'**

Parvîn I'tiṣāmī (1907-1941) revived the genre of Persian 'debate poetry' and challenged oppression. In her poems, I'tiṣāmī empowers the voiceless by providing them the space to confront those who want to subjugate them.

Zhinia Noorian is postdoctoraal onderzoeker op het gebied van 'Feminising Masculinity: Negotiating Gender Norms' in het ERC-Advanced Grant onderzoeksprogramma 'Beyond Sharia: The Role of Sufism in Shaping Islam' van prof. dr. Asghar Seyed-Gohrab (Universiteit Utrecht).

- **Asghar Seyed-Gohrab, 'Perzische vrouwen aan woord: van Rabe'a tot Fatemeh Shams'**

Tijdens de protesten voor vrouwenrechten in Iran is er veel aandacht voor vrouwelijke dichters en denkers. Weinig mensen weten dat vrouwen in Iran al meer dan 1000 jaar bijdragen aan de intellectuele cultuur. Ondanks vele beperkingen in de patriarchale maatschappij. In deze lezing zal ik enkele dichters uitlichten en ingaan op hoe zij over zichzelf, het leven, liefde, sociale en gender ongelijkheid, en onderdrukking hebben geschreven.

Meer lezen over dit onderwerp? Dick Davis publiceerde in 2019 een boek over 1000 jaar dichters in het Perzische cultuurgebied: *The Mirror of my Heart. A Thousand Years of Persian Poetry by Women* (Washington D.C.: Mage Publishers, 2019, reprint 2020, paperback Penguin 2021)

Asghar Seyed-Gohrab is hoogleraar Perzisch en Iraanse studies aan de Universiteit Utrecht.

16.00: drankje na afloop